

Kto staje się AUTORYTETEM w oczach uczniów?

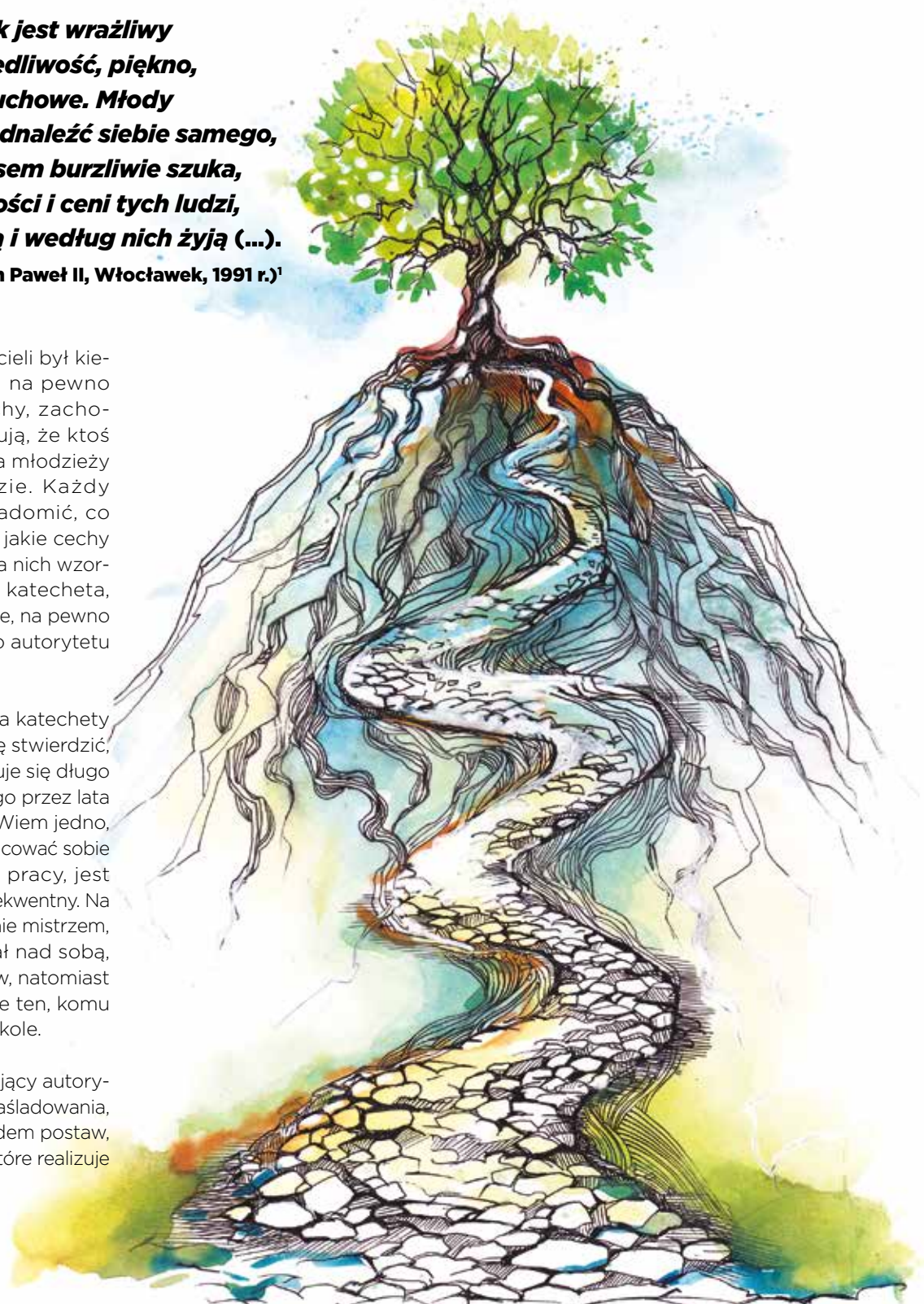
(...) Młody człowiek jest wrażliwy na prawdę, sprawiedliwość, piękno, na inne wartości duchowe. Młody człowiek pragnie odnaleźć siebie samego, dlatego szuka, czasem burzliwie szuka, prawdziwych wartości i ceni tych ludzi, którzy ich nauczają i według nich żyją (...).

(Jan Paweł II, Włocławek, 1991 r.)¹

Każdy z nauczycieli był kiedyś uczniem i na pewno wie, jakie cechy, zachowania powodują, że ktoś staje się autorytetem dla młodzieży i mistrzem w zawodzie. Każdy z nas musi sobie uświadomić, co dla uczniów jest ważne, jakie cechy sprawiają, że jesteśmy dla nich wzorcem. Każdy nauczyciel katecheta, wybierając pracę w szkole, na pewno myślał na temat swojego autorytetu w pracy.

Z mojego doświadczenia katechety uczącego w szkole mogę stwierdzić, że własny autorytet buduje się długo i żmudnie, a utrzymanie go przez lata jest jeszcze trudniejsze. Wiem jedno, że autorytet potrafi wypracować sobie każdy, komu zależy na pracy, jest zaangażowany oraz konsekwentny. Na pewno nie od razu zostanie mistrzem, ale jeśli będzie pracował nad sobą, to pozyska sobie uczniów, natomiast autorytetu nie wypracuje ten, komu nie zależy na pracy w szkole.

Nauczyciel katecheta mający autorytet staje się wzorem do naśladowania, staje się dobrym przykładem postaw, myślenia oraz działania, które realizuje

w dziedzinie życia młodego człowieka. Uczniowie potrzebują nauczyciela wymagającego od siebie i innych, konsekwentnego oraz wiedzącego, kiedy się uśmiechnąć.

Nauczyciel wpływa na ucznia w wielu różnych dziedzinach i poprzez różne sytuacje szkolne i pozaszkolne. Oddziałuje na ucznia całą swoją osobą, reakcjami, a przede wszystkim podejmowanymi działaniami w różnych sytuacjach.

Wyjątkową rolę w procesie katechetycznym w rozwoju wiary uczniów spełnia katecheta. Katecheta to człowiek powołany i posłany. Powołanie i posłanie katechety pochodzi od Chrystusa, dlatego każdy katecheta powinien sobie uświadomić, przez Kogo i w jakim celu został powołany. Udział w misji Chrystusa zakłada z Nim wspólnotę.

Katecheta to nie jest osoba pracująca w szkole tylko w określonych godzinach. Bycie katechetą to powołanie, które realizuje się także w parafii. Każdy katecheta powinien wykonywać swoje zadanie z wielkim zaangażowaniem, radością oraz poświęceniem. Zdajemy sobie sprawę, że nie wszystko będzie zależało od katechety, ale ma on zasadniczy wpływ na atmosferę w szkole i silny wpływ na uczniów.

Niezwykle ważne jest w tym przypadku pozytywne nastawienie do katechezy i dobre przygotowanie do zajęć, gdyż nasi uczniowie spoglądają na katechetę jako autorytet od spraw wiary i moralności chrześcijańskiej.

Każdy młody człowiek w dzisiejszym świecie poszukuje autorytetu, na którym mógłby się wzorować, tak jak za czasów Jezusa Chrystusa, gdyż Jego świadectwo i autentyczność pociągały ludzi, którzy widzieli wzór do naśladowania. Tak więc zadaniem każdego katechety jest bycie autentycznym świadkiem Chrystusa.

Moje pozytywne doświadczenia katechetyczne wynikają z ważnych relacji, gdyż wiem, uczniowie chcą świadka i wiarygodnej osoby, która mówi im o Bogu, a świadectwo wiary jest najistotniejszym elementem posługi do której posłał nas Chrystus. Nasza autentyczność w wierze może nas uczynić wychowawcami w tejże wierze.

MOGĘ Z PEŁNYM PRZEKONANIEM POWIEDZIEĆ, ŻE TO, CZEGO OCZEKUJĄ UCZNIOWIE OD KATECHETY, TO PRZED WSZYSTKIM:

1 Życia zgodnego z wiarą, ciekawego prowadzenia lekcji, konsekwencji, naturalnego zachowania, własnego zdania, równego traktowania wszystkich uczniów, a przede wszystkim szacunku dla ucznia, cierpliwości, interesowania się problemami uczniów – to czynniki, które mogą decydować o lubieniu nauczyciela religii.

2 Ważne jest to, aby pomiędzy życiem katechety a tym, co głosi, nie było rozbieżności. Nie wystarczy zdobyć wykształcenia i wiedzy religijnej, katecheta musi być świadkiem Chrystusa. Niewiele jednak zdziała, jeśli nie zbuduje sobie autorytetu wśród swoich uczniów.

3 Bywa czasami, że ktoś jest dobrym i szlachetnym człowiekiem oraz dobrym w swojej dziedzinie, ale nie pozwala uczniom, by się otworzyli. Każdy katecheta powinien być autorytetem wyzwalamym, który wysłucha ucznia i zainspiruje go do podjęcia samodzielnych działań.

4 Papież Paweł VI powiedział, że świat dziś potrzebuje bardziej świadków niż nauczycieli, a nauczycieli wtedy, kiedy są świadkami, szczególnie dzisiaj nasi uczniowie oczekują od nas świadectwa wiary i mocnego zaangażowania w to, w co wierzymy i co przekazujemy.

5 Każdy katecheta powinien wykonywać swoje zadanie z wielkim zaangażowaniem, poświęceniem i radością. Najistotniejsza jest bez wątpienia relacja z uczniami. Jeśli moja postawa jest obojętna lub lekceważąca, to nie mogę wymagać od uczniów zainteresowania i aktywności na lekcji.

6 Ucząc w młodszych klasach, bardzo często można usłyszeć od dzieci, co rodzice mówią na temat szkoły. Zdarza się, że autorytet nie tylko katechety, ale także pozostałych nauczycieli, jest podważany. Rodzice w domu krytykują pedagoga, wyrażając głośno swoje niezadowolenie z jego metod nauczania czy systemu oceniania.

7 Taka sytuacja, w której nie rozwiązuje się problemów poprzez rozmowę, może powodować, że zamiast mobilizować nauczyciela do rozwoju, zniechęci go do podnoszenia własnych kwalifikacji czy kreatywnego prowadzenia zajęć. To, jakich będziemy mieli nauczycieli i katechetów, zależy od nas.

8 Musimy pamiętać, że katecheza dokonuje się nie tylko w szkole na lekcjach religii, ale także w naszych domach, gdzie pierwszymi katechetami wprowadzającymi w tajemnice naszej wiary są rodzice.

9 Kiedyś ktoś powiedział, że jaki będzie katecheta, taki będzie obraz katechezy w szkole, dlatego słowa te stanowią motto mojego pozytywnego zaangażowania katechetycznego.

10 Starajmy się jak najbardziej być dla uczniów, rozwijać i działać tak przez katechezę, by przynosiła oczekiwane owoce.

AUTORYTETEM ZOSTAJE TEN NAUCZYCIEL, KTÓRY W OCZACH UCZNIÓW:

- jest przygotowany do lekcji,
- ma poczucie humoru,
- jest otwarty na każdego ucznia,
- umie wymagać od siebie i innych,
- jest prawdziwym,
- jest zaangażowany w to, co robi,
- traktuje wszystkich jednakowo,
- utrzymuje ład i porządek na lekcji.

Autorytet każdego nauczyciela jest niezbędnym warunkiem do sukcesu ucznia, dlatego należy się zastanowić, jakie działania nauczyciela budują jego pozycję w oczach wychowanków. Chociaż kwe-

stia budowania autorytetu może być różna w zależności od wieku uczniów, z którymi pracujemy.

Małe dzieci nie podważają autorytetu dorosłych i łatwo podporządkowują się ich władzy. Im dzieci młodsze, tym bardziej musimy pracować nad aspektem bycia przyjacielem. Natomiast im dzieci starsze (młodzież), tym musimy pracować nad aspektami bycia przykładem i ekspertem.

ZOSTAŃ PRZYJACIELEM:

- bądź wyrozumiały, życzliwy,
- buduj dobrą komunikację,
- miej poczucie humoru,
- doceniaj za każdy włożony wysiłek,
- dziękuj za wszystko,
- używaj imion każdego ucznia,
- buduj swoje relacje z rodzicami.

Prawdziwy przyjaciel słucha, jest otwarty na potrzeby innych i dostrzega je. Jest to ktoś, z kim chcemy przebywać, dba o swoich wychowanków. To po prostu troska o innych, bez nadmiernego spoufalania się, gdyż nadmierne spoufalanie może być brakiem autorytetu. Dobrze, kiedy nauczycielowi zależy na tym, żeby uczniowie go lubili, ale nie może to się odbywać kosztem braku szacunku i obniżania wymagań. A poza tym stawianie innym wymagań jest bardzo motywujące, a przyjaciel nie rezygnuje z wymagań i bardzo mocno to komunikuje.

BĄDŹ PRZYKŁADEM:

- najpierw wymagaj od siebie,
- bądź obiektywny,
- panuj nad swoimi emocjami,
- bądź zawsze miły, a jednocześnie stanowczy,
- pokaż im wizję rozwoju,
- trzymaj się twardych zasad,
- bądź punktualny oraz słowny.

Autorytet to ktoś, kto jest przykładem, ale jednocześnie też nie jest idealny i nie udaje, że jest, ale ciągle nad sobą pracuje i to jest najlepszy wymiar przykładu. Autorytet to nie jest osoba bez wad, ale to osoba, która nad tymi wadami pracuje i każdego dnia stara się być coraz lepsza. Pamiętaj, że przykład buduje się zarówno w sprawach małych, jak i dużych.

BĄDŹ EKSPERTEM:

- ucz się i rozwijaj,
- bądź na bieżąco z nowymi trendami,
- stosuj różne formy pracy,
- staraj się ciągle zaciekawiać czymś nowym.

Ważnym wymiarem budowania autorytetu jest robienie dobrze tego, co się robi. Pokaż swoim uczniom, że lubisz to, co robisz, że sprawia ci to radość i chcesz być coraz lepszy. Uczniowie bardzo lubią i pociągają ich ludzie, którzy się czymś fascynują oraz są znawcami w swojej dziedzinie, z którymi zawsze można porozmawiać.

Katechizowani oczekują, aby katecheta miał poczucie humoru i zawsze był radosny. Każdy, kto darzy uśmiechem swoich uczniów, na co dzień będzie realizował życzenie wielkiego pedagoga Janusza Korczaka. Kochał dzieci, uważał je za istoty drogie, pełne indywidualnych wartości. Jego zdaniem miłość opiera się na głębokim szacunku, umiłowaniu prawdy i partnerskiej współpracy.

Kochając ucznia, winniśmy go traktować bardzo poważnie, nie przemilczać żadnej prawdy o jego życiu: „Dziecko jest cudzoziemcem, nie rozumie języka, nie zna kierunku ulic, nie zna praw i zwyczajów. (...) Potrzebny przewodnik, który grzecznie odpowie na pytanie”².

„Niech będzie mało smutku i łez, a dużo radości”

Każdy chrześcijański wychowawca powinien być wymagający od siebie, skoncentrowany na tym, co najważniejsze, powinien być człowiekiem żywej i mocnej wiary. Jeśli w swoim życiu nie będzie uznawał Boga za kogoś najważniejszego, to nie rozpali wiary w sercach tych, których wychowuje.

Uczniowie potrzebują nauczyciela wymagającego od siebie i innych, konsekwentnego oraz wiedzącego, kiedy się uśmiechnąć.

Każdy nauczyciel powinien dążyć do bycia autorytetem, ponieważ jest odpowiedzialny za wychowanie swoich uczniów i to on głównie pokazuje uczniom życie krok po kroku, dlatego powinien zawsze dążyć do tego, by uczniowie czerpali z tego jak najwięcej.

Zdobyta przez uczniów wiedza powinna być wykorzystywana, gdy już opuszczą szkolne mury, a to, co zostało naszym uczniom wpojone, nie może zostać im odebrane. Jeśli uczniowie będą lubić katechetę, to z dużym prawdopodobieństwem będą lubić prowadzoną przez niego katechezę.

Dzisiaj osoba ucząca religii nie tylko realizuje podstawę programową. Jest kimś więcej, jest drogowskazem dla młodego człowieka w świecie, w którym jest coraz więcej dylematów i niepewności. Dlatego pamiętajcie, szczególnie młodzi nauczyciele katecheci: zawsze starajcie się znaleźć czas na wystuchanie ucznia, a on to doceni.

Dobro młodego pokolenia niech będzie troską Waszego życia i Waszej pracy wychowawczej. (...) Czyż może być większe powołanie od tego, którym Bóg Was obdarzył?

(Jan Paweł II, Łowicz, 1999 r.)³

Przypisy:

¹ Homilia do nauczycieli i katechetów (Jan Paweł II, Włocławek, 1991 r.).

² Jan Korczak, cyt. z książki *Jak kochać dziecko*.

³ Homilia Jana Pawła II podczas Mszy Św., Łowicz 14.06.1999 r.

Aleksandra Białas

Magister teologii. Ukończyła specjalizację katechetyczno-pedagogiczną na Papieskim Wydziale Teologicznym. Absolwentka studiów podyplomowych: terapia pedagogiczna z elementami logopedii oraz z zakresu surdopedagogiki. Nauczycielka katechetka, obecnie w szkole podstawowej. Nauczyciel dyplomowany z trzydziestotrzyletnim stażem pracy.